

**Oświadczenie złożone
przez senatora Roberta Dowhana
na 26. posiedzeniu Senatu
w dniu 22 września 2016 r.**

Oświadczenie skierowane do minister edukacji narodowej Anny Zalewskiej oraz do minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbiety Rafalskiej

Szanowne Panie Minister!

Jako senator Rzeczypospolitej Polskiej proszę o uwzględnienie w pracach ministerialnych nad planowaną reformą oświaty stanowiska środowisk samorządowych, w tym Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego nr 14/2016 z dnia 14 września 2016 r.

Przedłożone propozycje przygotowane w wyniku kilkumiesięcznej debaty wymagają doprecyzowania w zakresie wykonawczym. Chodzi o następujące kwestie:

1. Ścisły nadzór dyrektora szkoły nad zajęciami lekcyjnymi prowadzonymi na terenie szkoły przez inny podmiot (obowiązkowa obecność nauczyciela na takich zajęciach). Propozycja w konsekwencji stwarza pytanie o możliwość wystąpienia roszczeń w postaci dodatkowo płatnych godzin dla nauczyciela nadzorującego.

2. Zwiększenie liczby rodziców w komisji konkursowej na dyrektora szkoły. Utworzenie rady szkoły z odrębnym statutem w każdej placówce. Zmiana ta może przyczynić się do powstania sztucznego przekazywania rodzicom i opiekunom funkcji zarządczych i nadzoru, co może spowodować nadmierną ingerencję w działalność placówki oświatowej.

3. Obowiązkowa rejestracja każdej osoby znajdującej się na terenie szkoły w celu zapewnienia bezpieczeństwa. Obecne techniczne i organizacyjne przygotowanie wielu szkół do realizacji tego zadania będzie wymagało znacznego dofinansowania.

4. Zindywidualizowanie długości ścieżki awansu zawodowego nauczyciela w zależności od jakości pracy nauczyciela. W tej kwestii pojawia się problem miarodajności skali indywidualnej oceny nauczyciela.

5. Obowiązkowe wyodrębnienie środków na doskonalenie nauczycieli, w tym organizacji doradztwa metodycznego, w wysokości 1% planowanych rocznych środków na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, oraz obowiązek przekazywania 20% z ogólnej puli środków wyodrębnionych na doskonalenie zawodowe nauczycieli w celu organizacji doradztwa metodycznego na terenie województwa przez organy prowadzące szkoły. Obecnie funkcjonujący system wymaga weryfikacji gospodarności i efektywności wydawanych środków. Proponowany postulat budzi wątpliwości co do sposobu finansowania i wymogu podejmowania przez samorządy kolejnych działań finansowo-budżetowych.

6. Wzmocnienie roli małych szkół jako ośrodków kulturalno-społecznych. W tym zakresie należy wprowadzić standard określający minimalną liczbę uczniów w oddziale oraz określić odpowiednią wysokość środków z subwencji, które pozwolą na prowadzenie oddziałów w małych szkołach.

Przeprowadzona w ostatnim półroczu debata nie uwzględniła, w ocenie środowiska samorządowego, kluczowych postulatów podnoszonych od lat przez władze lokalne. Jednostki samorządu terytorialnego powinny brać czynny udział we wprowadzanych zmianach i mieć na nie znaczący wpływ. Jest to ważny aspekt głównie dlatego, że to one są faktycznymi wykonawcami obowiązujących aktów prawnych. Kluczową kwestią w procesie projektowanych zmian są wymagające dogłębnej weryfikacji zapisy ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.

Ponadto, w świetle zmieniających się przepisów, samorządy winny mieć autentyczny wpływ na organizację systemu oświaty na swoim terenie oraz być wyposażone w odpowiednie narzędzia w postaci sprawnie funkcjonującego prawa.

Żywię głęboką nadzieję, iż samorządy wezmą czynny udział w obecnym procesie wprowadzania reform, a także że będą traktowane podmiotowo jako równoprawni partnerzy w realizacji lokalnej polityki oświatowej, a nie jedynie jako przedmiotowi wykonawcy zadań zleconych.

Proszę o ustosunkowanie się ministerstwa do wymienionych zastrzeżeń, by rozwiązać wszelkie wątpliwości samorządów co do stawianych przed nimi dodatkowych zadań do realizacji.

Z poważaniem
Robert Dowhan